

dar nici nu înțelege graiul ucrainenilor din apropiere, ipoteza influenței ucrainene în problema pe care o discutăm ni se pare exclusă. Poate că această construcție a fost adusă la Socolinți de întemeietorii satului, care vor fi venit în Bucovina din apropierea zonei graiurilor de tranziție de la cele sud-velicoruse la cele bieloruse⁵⁷, dat fiind că în graiurile bieloruse se spune, de ex., [daŋc' karóvy]⁵⁸ — «a mulge vacile». Cum însă și graiurile velicoruse înseși au cunoscut în trecut construcții similare⁵⁹, sintem de părere că nu este exclusă posibilitatea menținerii sporadice a acestui procedeu la Socolinți⁶⁰.

Adjectivul

Două fenomene ne-au atras atenția în mod deosebit: a) prezența unei singure forme pentru instrumental și prepozițional singular masculin-neutru și b) formarea gradului comparativ cu particula *mai*.

a) În graiul rus de la Socolinți adjectivele (precum și pronumele nepersonale și numerele ordinale) au la prepozițional singular masculin-neutru aceeași desinență casuală ca și la instrumental. De ex.: *u'krásnym platkú* — «într-o basma roșie»; *u's'in'im platkú* — «într-o basma albastră»; *u'tónk'im platkú* — «într-o basma subțire»; *u'druč'im bakú* — «în cealaltă parte» (peste frontieră); *u'kak'im γadú* — «în ce an?»; *na'kak'im* — «pe care?» — a întrebat un localnic pe altul, referindu-se la o buturugă pe care se putea sta. Răspunsul gazdei: *na'l'ém* — «pe cea de colo» (se avea în vedere subst. *p'en'* — «buturugă», prepoz. *na'pn'ú*). Când, pentru a urmări reacția celor prezenți față de forma literară, am spus *na'tóm*, ni s-a replicat: *tak n'e'γavór'ul* — «așa nu se spune», de unde rezultă că formele notate mai sus nu coexistă cu cele proprii limbii literare. Explicația confuziei celor două cazuri, inițial diferite, a fost dată de A. A. Șahmatov⁶¹.

b) Paralel cu gradul comparativ sintetic al adjectivelelor și adverbelor, la Socolinți se constată prezența pe scară largă a unor forme de comparativ aparte, care lipsesc în graiurile velicoruse convergente. E vorba de comparativul format cu ajutorul cuvântului *mai*, care precede fie un comparativ sintetic, fie un adjectiv sau adverb la așa zisul grad pozitiv. Iată câteva exemple: *u'bukur'ést' mai'l'epl'ej kak tút* — «La București e mai cald ca pe-aici?»; *X mai zdrav'ej Y* — «X. este mai voinic decât Y». În asemenea cazuri «*mai*»

⁵⁷ Vezi Harta dialectologică a limbilor slave de răsărit amintită în nota 19. Zona de tranziție reprezintă o fișie lungă de circa 450 km și este dispusă de la nord spre sud în sensul meridianului 35°, de o parte și de alta a acestuia.

⁵⁸ A. A. Șahmatov, *op. cit.*, p. 47 și 224.

⁵⁹ Vezi, în legătură cu această problemă, P. I. Cernih, *op. cit.*, p. 166.

⁶⁰ De aceea ni se pare că nu este indeajuns motivată părerea lui V. Pogorelov, care, întilnind în gramatica slavo-ruteană a lui M. Lučkaj substantive «însuflețite», inclusiv nume de persoane, la acuzativul plural identic cu nominativul plural, — le pune pe seama unei influențe pe care ar fi exercitat-o asupra lui M. Lučkaj limba latină. Nu vedem de ce asemenea construcții din gramatica slavo-ruteană nu ar putea fi tratate ca arhaisme, dat fiind că în linii generale graiul rus carpatic de care se ocupă V. Pogorelov este, după cum el însuși subliniază, (p. 58) foarte arhaic. Vezi Valerii Pogorelov, *Карпато-русские этюды*, în «Spisy filozofickej fakulty slovenskej univerzity v Bratislave», XXIX, 1939, p. 43.

⁶¹ A. A. Șahmatov, *op. cit.*, p. 320. Vezi și P. S. Kuznetov, *Русская диалектология*, Moscova, 1954, p. 82, § 75. Același fenomen există și în limba lui M. Lučkaj, prin urmare și în arhaicele graiuri carpato-ruse. V. V. Pogorelov, *op. cit.*, p. 34.